

Mottagare och socialt arbete

Här kan du få praktiska råd för att hantera mottagare, information om hur mat ofta omfördelas och andra sociala aspekter på en matbank.

Mottagare (slutkonsumenter)

Det vanligaste är att matbanker omfördelar mat till personer som har en mycket låg månadsinkomst. Det är upp till er om ni vill ha någon gräns och ifall ni vill begära av era mottagare att visa papper på sin ekonomiska situation. Ofta betalar mottagarna en symbolisk summa i medlemsavgift. Det kan vara antingen en månads-, kvartals- eller halvårsavgift eller per kasse. Om matbanken istället driver en social matbutik så betalar medlemmarna per vara. Pengarna kan antingen gå till att bidra till verksamhetens utgifter, användas för att t.ex. köpa julklappar till mottagarna, eller köpa in basvaror som ofta saknas.

Många matbanker står inför olika typer av etiska dilemman om hur mat och resurser ska fördelas, samt ifall gratis mat hjälper eller stjälper personer i missbruk. En del väljer att göra olika typer av kontroller och föra samtal för att säkerställa att maten når de som behöver den mest (och med största sannolikhet äter upp den), medan andra väljer att låta den som vill komma och hämta maten. Här finns det inget rätt eller fel. Medlemmar i nätverket har även påpekat att det är en viktig avvägning mellan typ

av matinsatser och målgrupp. Till exempel så lämpar sig ju inte matkassar med livsmedel som ska tillagas för hemlösa. Därmed kan det vara viktigt att ha koll på mottagarnas livssituationer. Det är upp till er att bestämma om det går att vara mottagare så länge inkomsten är låg, eller om det finns någon annan tidsgräns.

Vill ni utbyta erfarenheter med andra och höra hur de tänker? Hör av er till oss så ser vi till att lyfta diskussionen på en nätverks-träff.

Mottagarregister

Vårt råd är att spara så lite personuppgifter som möjligt. Ofta sparas förnamn, telefonnummer, antal personer i hushållet samt kostpreferenser och allergier i mottagarregister. Uppgifterna kan antingen sparas i en papperslista eller ett digitalt dokument. Tänk på att förvara registret oåtkomligt för utomstående. Om det är några uppgifter mottagare inte vill uppge så är det okej.

Hantering av mottagare

Det är viktigt att komma ihåg att mottagarna kommer till er för att de är i behov av stöd. Oavsett bakgrund, etnicitet eller livssituation är det upp till er att behandla alla med respekt och värdighet.

Utlämning av matkassar

Ett av de vanligaste sätten att omfördela mat är att dela ut matkassar. Det vanligaste är att ha ett tidsspänn på ungefär en timme när det är möjligt att dyka upp för hämtning. En del har dock system där varje mottagare får en specifik tid för upphämtning, för att hinna med att prata lite med varje person som en del i ett socialt arbete.

Sociala matbutiker

Sociala matbutiker kan fungera på olika sätt, men i regel så har de försäljning av mat till kraftigt rabatterade priser. För att få handla till de priserna, eller för att få handla i butiken över huvud taget, så krävs ofta ett medlemskap. Medlem brukar man kunna bli om man kan uppvisa papper på en låg inkomst, och/eller i dialog med ansvarig för butiken. De flesta sociala matbutiker har begränsade öppettider och har ofta solidariska regler om hur mycket man får handla av populära varor.

Servering, sociala verksamheter och gemensamma måltider

Många matbanker har även integrerade sociala mötesplatser, såsom fik eller annan typ av servering. De är ofta en del i ett större socialt arbete som organisationerna bedriver, men ibland kan det även handla om att skapa en trevligare upplevelse och möjligheter för samtal. I många fall innefattar besök på matbanker väntan i kö och då är det ofta uppskattat att kunna sitta ner och få lite fika under tiden.

Eftersom mat och måltider har en viktig social dimension så fokuserar matbanker med servering ofta mer på gemenskap, och att maten endast är en del i arbetet med att minska ensamhet eller utanförskap i samhället. Vill er verksamhet utöka ert sociala arbete kring de matsatser ni gör idag? Kontakta oss gärna ifall ni vill komma i kontakt med någon matbank som gör detta i stor utsträckning för att utbyta erfarenheter!

